

Παιχνίδια Γνωριμίας!

Σχέδιο ανοικτού μαθήματος σε Ολοήμερο Δημ. Σχολείο
Σπύρος Πετρίτης
Εκπ/κός Θεατρ. Αγωγής

✚ *Χαιρετισμοί.* Ο καθένας παίρνει ένα χαρτάκι με την περιγραφή ενός χαιρετισμού. Χαιρετάει με αυτό τον χαιρετισμό όλους τους υπολοίπους, αλλά και τον καθένα ξεχωριστά με τον χαιρετισμό του δικού του χαρτιού.

1. Μαορί στη Ν. Ζηλανδία: Τρίψτε τις μύτες σας.
2. Μαλαισίνιοι: Απλώστε το χέρι σας και ακουμπήστε τα δάκτυλα του άλλου. Φέρτε τα χέρια σας επάνω στην καρδιά. Αυτό σημαίνει: «Σε χαιρετώ από την καρδιά μου». Χαιρετισμός μόνο ανάμεσα σε ανθρώπους του ίδιου φύλου.
3. Μέση Ανατολή: Το «σαλάμ». Περνάτε σιγά σιγά το χέρι σας προς τα επάνω, πρώτα ακουμπώντας την καρδιά σας, μετά το μέτωπό σας και τελικά κάνοντας μία κίνηση προς τα έξω. Συνοδεύστε αυτή την κίνηση με τη φράση «σαλάμ μαλέκουμ», που θα πει «η ειρήνη μαζί σου».
4. Ταϊλάνδη: Το «γούάι». Βάζετε τα χέρια σας σε στάση προσευχής και υποκλίνεστε ελαφρά. Όσο πιο ψηλά είναι τα χέρια σας στο στήθος, τόσο περισσότερο σεβασμό δείχνετε. Μη βάζετε τα χέρια σας πάνω από το κεφάλι σας. Αυτό είναι προσβολή.
5. Μερικές ομάδες στο Θιβέτ: Βγάλτε τη γλώσσα σας στον άλλο.
6. Νότια Ευρώπη, Κεντρική και Νότια Αμερική: Χειραψία. Συνοδέψτε την, ακουμπώντας με την παλάμη σας τον αγκώνα του άλλου.
7. Βέλγιο: Τρία φιλιά στα μάγουλα εναλλάξ.
8. Μερικές ομάδες στην Κένυα: Χτυπήστε ο ένας την παλάμη του άλλου και κρατήστε τα δάκτυλά του.
9. Ινδία: Το «νταμαστέ». Βάζετε τα χέρια σας σε στάση προσευχής και υποκλίνεστε ελαφρά.
10. Τουρκία: Χειραψία και με τα δύο χέρια ή αγκαλιά ή φιλιά και στα δύο μάγουλα.
11. ΗΠΑ: Δίνετε τα χέρια σφιχτά. Κοιτάτε μέσα στα μάτια του άλλου.
12. Λατινική Αμερική: Αγκαλιά και μερικά απαλά χτυπήματα στην πλάτη.
13. Ελλάδα: Χειραψία και/ή δύο φιλιά στα μάγουλα εναλλάξ.
14. Ισραήλ: Χειραψία ή αγκαλιά, λέγοντας «σαλόμ».
15. Πολυνησία: Αγκαλιαστείτε και τρίψτε τις πλάτες σας.

✚ *Τα ονόματα.* Όλοι οι συμμετέχοντες σχηματίζουν ένα μεγάλο κύκλο, μεταξύ των οποίων και ο δάσκαλος. Εκείνος κρατάει στα χέρια του μια μπάλα και τη ρίχνει σε ένα οποιοδήποτε παιδί τυχαία. Το παιδί αυτό πρέπει να πει το όνομά του και να απαντήσει στις εξής ερωτήσεις:

1. Γιατί πήρες αυτό το όνομα;
2. Ποια είναι η σημασία του; (απάντηση προαιρετική)
3. Αν είχες άλλο όνομα ποιο θα ήθελες να είναι; (απάντηση προαιρετική)

Στη συνέχεια το παιδί ρίχνει τη μπάλα σε ένα φίλο του. Το παιδί που θα παίρνει κάθε φορά τη μπάλα θα λέει το όνομά του και θα απαντάει στις παραπάνω ερωτήσεις μέχρι όλοι να έχουν πει το όνομά τους και να έχουν απαντήσει στις

ερωτήσεις από μία φορά. Δεν επιτρέπεται κάποιος να πάρει δύο φορές τη μπάλα.

☞ *Παραλλαγή.* Οι συμμετέχοντες παραμένουν στον κύκλο. Το παιδί που πήρε τελευταίο τη μπάλα στο προηγούμενο παιχνίδι, αφού έχει απαντήσει στις σχετικές ερωτήσεις, ρίχνει κι εκείνο τη μπάλα σε ένα φίλο του -απαγορεύεται όμως στους άλλους να τη ρίχνουν σε κάποιον όπου την έχουν ήδη ρίξει- και ούτω καθ' εξής. Το κάθε παιδί θα πρέπει να πει το όνομα του πατέρα ή της μητέρας του. Κανείς δεν επιτρέπεται να πάρει τη μπάλα δύο φορές, μέχρι να συμπληρωθεί ο κύκλος, Ακολουθεί και δεύτερος κύκλος -με ονόματα παππούδων και γιαγιάδων- και τρίτος -με ονόματα προπαππούδων και προγιαγιάδων.

☞ *Συνάντηση στο αεροδρόμιο.* Η ομάδα χωρίζεται σε δύο ισάριθμες υπο-ομάδες.

Στη μία ομάδα ο καθένας υποτίθεται ότι πρόκειται να συναντήσει στο αεροδρόμιο κάποιο άλλο παιδί, το οποίο έρχεται από μία ξένη χώρα, για να το οδηγήσει στο σπίτι του, όπου θα το φιλοξενήσει για το καλοκαίρι. Όμως αυτό το παιδί του είναι άγνωστο μέχρι τώρα, η συνάντηση στο αεροδρόμιο θα είναι η πρώτη ανάμεσά τους. Ζητείται λοιπόν από τον καθένα να γράψει ένα γράμμα στο οποίο να μιλάει για την εμφάνιση και για το χαρακτήρα του και να ζωγραφίσει, στο ίδιο χαρτί με το γράμμα, μία «φωτογραφία» του, με σκοπό αυτά να τα στείλει στο παιδί με το οποίο πρόκειται να συναντηθεί, προκειμένου να το διευκολύνουν στην αναγνώρισή του κατά τη συνάντηση.

Όλα αυτά τα γράμματα θα συγκεντρωθούν σε ένα «γραμματοκιβώτιο» από το δάσκαλο και θα μοιραστούν τυχαία στα μέλη της δεύτερης υπο-ομάδας, τα οποία θα παίξουν το ρόλο των παιδιών που υποτίθεται ότι έρχονται από μια ξένη χώρα στην Ελλάδα. Έτσι, το καθένα από τα παιδιά αυτά θα μελετήσει το γράμμα που θα λάβει, αλλά και τη «φωτογραφία» του παιδιού που θα το έχει γράψει, προκειμένου να μπορέσει να το αναγνωρίσει κατά τη μεταξύ τους συνάντηση.

Το παιχνίδι θα καταλήξει σε μία δραματοποίηση της *Συνάντησης* (ομαδικός αυτοσχεδιασμός).

☞ *Ο ψυχολόγος.* Τα παιδιά είναι ήδη χωρισμένα σε ζευγάρια από το προηγούμενο παιχνίδι. Το παιχνίδι αυτό χωρίζεται σε τρεις φάσεις:

1. Ο καθένας μιλάει για τον εαυτό του με το ζευγάρι του, θέτοντας ερωτήσεις στον άλλο, αλλά και δίνοντας τις δικές του απαντήσεις στις ίδιες ερωτήσεις.
2. Ο καθένας παριστάνει ενώπιον όλων πως είναι το ζευγάρι του. Απαντάει στις ίδιες ερωτήσεις σαν να μην ήταν ο ίδιος ο εαυτός του, αλλά το ζευγάρι του.
3. Έτσι, απαντάει όπως ακριβώς απάντησε το ζευγάρι του, πριν από λίγο, σε όλες τις ερωτήσεις, εκτός από μία (για την οποία έχει συμφωνήσει με το ζευγάρι του από πριν).

Όποιο από τα υπόλοιπα ζευγάρια, που παρακολουθούν, βρει και τις δύο λάθος (ή ψευδείς) απαντήσεις του ζευγαριού που μόλις έχει, κάθε φορά, παρουσιαστεί, αυτό θα είναι το επόμενο που θα παρουσιαστεί, ενώ σε περίπτωση αδυναμίας όλων των

ζευγαριών να βρουν τα λάθη θα γίνεται κλήρωση (με όλα τα γράμματα των ζευγαριών που κάθε φορά θα έχουν μείνει για παρουσίαση στο «γραμματοκιβώτιο» και τυχαία επιλογή από το δάσκαλο ενός γράμματος-ζευγαριού για παρουσίαση).

Στο τέλος του παιχνιδιού, όλα τα παιδιά θα προσπαθήσουν ομαδικά να ανακαλύψουν τις λάθος απαντήσεις που δεν θα έχουν ως τότε ανακαλυφθεί, ενώ ταυτόχρονα το κάθε παιδί ξεχωριστά θα έχει την υποχρέωση να αποκαλύψει μόνο του τη σωστή/αληθινή του απάντηση, εφόσον ο δάσκαλος αποφασίσει να του το ζητήσει.

Προτεινόμενες ερωτήσεις για το παιχνίδι:

1. Που γεννήθηκες;
 2. Πόσο καιρό μένεις στην Αθήνα;
 3. Ποια είναι η πιο ευχάριστη, μέχρι τώρα, ανάμνησή σου από το σχολείο;
 4. Που θα περάσεις το καλοκαίρι;
 5. *Ελεύθερη επιλογή*: Το κάθε ζευγάρι μπορεί να προσθέσει μία ερώτηση (κοινή και για τους δύο), μπορεί και να περιοριστεί στις προηγούμενες. Όμως προσοχή: σε περίπτωση που τεθούν σε κάποιο ζευγάρι τέσσερις, μόνο, ερωτήσεις, οι λάθος απαντήσεις θα πρέπει να παρουσιαστούν ως απαντήσεις σε μία (ή δύο) από αυτές τις ερωτήσεις. Η απουσία απάντησης δεν μπορεί να εκληφθεί ως λάθος απάντηση (ή έστω ψευδής) όταν δεν υπάρχει καν ερώτηση ώστε να απαντηθεί.
- ☞ *Φρουτοσαλάτα*. Όλα τα παιδιά κάθονται σε καρέκλες που σχηματίζουν κύκλο. Στη μέση ο δάσκαλος όρθιος δίνει διαδοχικά σε κάθε μέλος της ομάδας το όνομα ροδάκινο, βερίκοκο, πεπόνι. Κατόπιν φωνάζει κάποιο από τα φρούτα. Όσοι ακούν το όνομά τους οφείλουν να σηκωθούν και να αναζητήσουν μια άλλη καρέκλα. Με την ευκαιρία αυτή ο δάσκαλος βρίσκει και κάθεται σε μία καρέκλα, την οποία και απομακρύνει, ενώ όποιος μείνει στη μέση συνεχίζει καλώντας ένα άλλο φρούτο. Όταν φωνάζει «φρουτοσαλάτα», όλοι αλλάζουν.
- ☞ *Όλοι όσοι...* Προχωρώντας το προηγούμενο παιχνίδι, αυτός που είναι στη μέση μπορεί να λέει «Όλοι όσοι...» προσθέτοντας την απάντησή του σε μια από τις ερωτήσεις του παιχνιδιού «ο ψυχολόγος». Στη συνέχεια μπορεί και να προσθέτει χαρακτηριστικά που αφ' ενός έχουν σχέση με τον ίδιο, πχ «Όλοι όσοι έρχονται στο σχολείο με το λεωφορείο», «Όλοι όσοι λατρεύουν το δείνα τραγουδιστή».
- ☞ *Οι δικοί μας χαιρετισμοί*. Η ομάδα χωρίζεται σε υπο-ομάδες των 4-5 ατόμων. Η καθεμιά παίρνει ένα μεγάλο κομμάτι χαρτί όπου γράφει ή ζωγραφίζει τον δικό της χαιρετισμό, με τον οποίο αποχαιρετίζονται τα μέλη της υπο-ομάδας μεταξύ τους. Στη συνέχεια, όλες οι υπο-ομάδες ανταλλάζουν τους χαιρετισμούς τους μεταξύ τους, και έτσι «αποχαιρετίζονται».
- ☞ *Η σιωπή*. Όλοι συμμετέχοντες σχηματίζουν τον ίδιο μεγάλο κύκλο με το παιχνίδι των ονομάτων (όπως τον θυμούνται). Έχουν 10' για να πουν όλοι μαζί ό,τι τους έχει μείνει (για τον ίδιο ή για κάποιο άλλο παιδί κλπ) από όλα τα παραπάνω παιχνίδια. Μέσα σε αυτό το διάστημα θα πρέπει να αποφασίσουν τι είναι πιο σημαντικό, ώστε να το πουν, να προλάβουν να το πουν και να φωνάξουν έτσι ώστε να ακουστούν. Ακουλουθεί ξαφνικά η σιωπή, η οποία θα διαρκέσει μέχρι κάποιος (μπορεί και ο δάσκαλος, αν κρίνει ότι πρέπει εκείνος να διακόψει τη σιωπή) να μιλήσει ή να κάνει φασαρία (στόχος είναι να διαρκέσει πολύ).

Τέλος:

Όλα τα παιδιά (και ο δάσκαλος) σηκώνονται από την καρέκλα τους και αποχαιρετίζονται μεταξύ τους όπως νομίζουν (με λόγο, κίνηση κλπ), μένοντας όμως ο καθένας στη θέση του, μπροστά στην καρέκλα από την οποία έχει σηκωθεί. Ο δάσκαλος αποχαιρετά την ομάδα και ο ίδιος και στη συνέχεια ανακοινώνει το τέλος του μαθήματος. Ζητά από τους μαθητές τα χειροκροτήματα και τις επευφημίες τους για την επιτυχημένη συμμετοχή τους και τους αφήνει ελεύθερους.

Πηγές και προτεινόμενη βιβλιογραφία:

1. Αλκηστis, 1989, *Το αυτοσχέδιο θέατρο στο σχολείο*, 2^η έκδοση, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
2. Γεωργιάδου, Ι., 2003, *Διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας σε ενηλίκους*, υλικό σεμιναρίου, Κέντρο Ελληνικού Πολιτισμού, Αθήνα.
3. Γκόβας, Ν., 2003, *Για ένα νεανικό δημιουργικό θέατρο, Ασκήσεις, παιχνίδια, τεχνικές, Ένα πρακτικό βοήθημα για εμπυχωτές θεατρικών ομάδων και εκπαιδευτικούς*, Μεταίχμιο, Αθήνα.
4. Friedrich, Hedi: *Επικοινωνία στο νηπιαγωγείο: Τα παιδιά ως ακροατές και ομιλητές*. Εισαγωγή-επιμέλεια Κ. Χρυσάφιδης, μτφ. Ε. Νούσια. Αθήνα: Τυπωθήτω, Προσχολική & Πρωτοσχολική Ηλικία, Εφαρμογές, 2000.

Βλ. επίσης τις ιστοσελίδες:

- ↗ www.theatroedu.gr Δίκτυο Εκπαιδευτικών για το Θέατρο στην Εκπαίδευση
- ↗ www.hcc.gr Κέντρο Ελληνικού Πολιτισμού.

Σπύρος Πετρίτης
Μάιος 2004